

## رودکی

ابوعبدالله جعفر بن محمد رودکی در نیمهٔ دوم قرن سوم هجری در ده «بنج»، مرکز ناحیهٔ رودک سمرقند متولد شد و در سال ۳۲۹ هـ ق در زادگاه خود درگذشت. در جوانی از حمایت و ادب‌پروری امیران سامانی و بزرگان دستگاه آنان برخوردار بوده و در ثروت و کامروایی به سر می‌برده است. گروهی از تذکره‌نویسان به کوری مادرزاد او اشاره داشته‌اند و برخی دیگر معتقدند که بعدها نابینا شده است. رودکی نخستین سخن‌سرای فارسی نیست اما نخستین شاعری است که شعرهای زیبا و پرمعنی بسیار گفته و روند شعر فارسی اولیه را کمال بخشیده است، تا جائی که او را «پدر شعر فارسی» می‌نامند.

هموار کرد خواهی گیتی را؟      گیتی است کی پذیرد همواری؟

همانطور که اشاره شد رودکی را باید پدر شعر فارسی نامید. اشعاری در حدود یک هزار بیت از او باقی مانده است که استادی و تسلط و ذوق فراوان وی را به عنوان شاعری بزرگ در تاریخ این سرزمین به اثبات می‌رساند، و به تعبیر خود وی «لفظ همه خوب و هم به معنی آسان». رودکی کامل‌ترین نمونهٔ عروض فارسی را برای نخستین بار در شعر فارسی بنیان گذاشت، در حدود سی و پنج وزن مختلف. خیال شاعرانه در دیوان رودکی بیش و کم در قلمرو عناصر طبیعت سیر می‌کند و تصاویر